

Pomhaj Bóh!

Cíklo 8.
28. febr.

Létnik 2.
1892.

Szerbiske njedželske lopjenka.

Wudawaju ſo kózdu ſobotu w Szmoslerjez knihicžishezerni w Budyschinje a ſu tam doſtač ſa ſchtwórtlétmu pſchedpłatu 40 np.

Quinquagesima.

1 Korintiſkih 13, 8: Luboſcz nihdyn njewupanje, hacž runje wěſchěnje ſahinyč a rěče pſchěſtacž a poſnacze ſo ſhubicž budže.

Ssmy ſaſo do poſtneho čaſha ſastupili. Taſko na piſmo na wrotach teho ſameho ſteji ſczenje dženžniſcheje njedžele ſ pſchipowjedanjom Achrystuſkoweho czerpjenja: „Hlaj, my džemý horje do Ferusalema”, a w pſchitwarkach ſpěwa ſw. Pawoł w dženžniſchej epiftoli wyžoki kherluſch luboſcze jako wotyńk Achrystuſkowej luboſcze w czerpjenju. Pſchetož ſchtó dže horje do Ferusalema a na Golgatha? To je ta wěczna w Achrystuſku wocželnjena luboſcz Boža, k ſotrejež nohomaj Pawoł ſedžesche, jako tutón pſalm luboſcze ſpěwasche. A ſchtó wot Golgathy pſches te lětſtotetki dele dže? To je ta ſ Boha porodžena, pſches Ducha ſkutkowana luboſcz kſhesceſzianow, w kotrychž wutrobach je Boža luboſcz wulata pſches ſwiateho Ducha, po ſotrejež žohnowanych stopach Pawołowe wóčko ſledži pſches wſchitke čaſhy hacž do wěcznoſče; pſchetož luboſcz nihdyn njewupanje.

To japoschtołowe wóčko roſwježeli. Pſchetož ta luboſcz je rjana — rjana kąż paradies, w kotrymž ſo žorla ſiwe wody, w kotrymž wonjeja luboſne róže, w kotrymž ſhneža kražne ſłowa a ſpěwy. Hdzej wona pobrachuje, tam je puſćina, ale hdzej wona bydli, tam kęžeje paradies. Haj luboſcz je rjana — rjana kąż Boži jandzel ſi kſutnomilym wobliczom, ſe ſpomožerſkimaj, ſchędrivymaj rukomaj, ſi měrnymaj nohomaj njebeſkeho pózla, a hdzej jandzel luboſcze cže naděndže, tam cžujesch bliſkoſcz njebeſzow.

Hisheče wjazy praju: Luboſcz je rjana, kąż Bóh ſam, pſchetož Bóh je luboſcz, a ſchtóž w luboſczi woſtanje, tón woſtanje w Božy a Bóh w nim, a hdzej luboſcz je, tam je Bóh ſam, tam je jeho trón, jeho jandzel a jeho raj.

Luboſcz nihdyn njewupanje. Pſchińdže džen, na

kotrymž wěſchěnje ſahinje. Wěſchěnje je nam wot Boha date jaſko troſcht w cžmowej uozý. Kąż pruhi raňſich ſerjow nadžiju pſchichodneho dnja ſbudžuju a ſdžerža, tak wěſchěnje nadžiju na ſklonzojaſny džen kražnoſče. S bělym dnjom pak ſu tamne pruhi ſo minykle, ſpominamy na nje jenož hisheče ſ džakom jaſko na troſhtarki w cžemnym čaſhu.

— Pſchińdže džen, na kotrymž rěče pſchěſtanu. Potom ujeje žana hara maczeńneje a zufych rěčow dla. Tam horjekach rěča wſchitzu kąż junu w paradiſu ſaſo tu jenu rěč Božich džeczi, a wſchitzu ſebi bjes ſobu roſumja w ſwiatym Duchu. Pſchińdže džen, na kotrymž poſnacze ſo ſhubi. Jow je wono kſude a kruhate, jow pruhi wěczneje wěrnoſče ſo w mutnym ſchpihelu ſamaja. Tam widźimy Boha a Jeſom Achrysta a teho Ducha, kž do wſcheje wěrnoſče wodži, wot woblicza k woblicžu. Jow ſedžimy w cžemnej iſtwi, do ſotrejež pſches woknjeſhko abo pſches ſchkaſobu w muri někotre ſkłonczne pruhi nutſ padaju.

Schtó drje, hdzej je wón pſchishol na jaſny džen, hisheče ſpomina na wbohe ſwětleshko, w kotrymž ſkłonczne prjóschki hrajkach. Nětk ja poſnaju po kruhu; tehdy pak budu dopoſnacž, kąż tež ja dopoſnaty ſym.

„Nětk pak woſtanje wěra, nadžija, luboſcz, te tſi.“ Te woſtanu na ſemi, a ſbóžny je tón cžlowjek, kž w nich woſtanje. „Alle ta luboſcz je najwjetſcha bjes nimi.“ Ta

wostanie tež w njebjeszach, ta je tež Khrystuša na semju wjedla a wjedze kschesčijana do njebjesz.

Dokelž dha w kózdej schtuzh
Boža luboſcz ſjerwi ſo,
Dha ja ſběhnu ſwojej ruzy
A tebi, twoje džecžatko,
Proſchu, ſdžerž mje pſchi tej mozy,
So bých tebje lubował,
Na tu luboſcz ſpominał
Stajnje, wodnjo a tež w nozy,
Hacž b'du twoju luboſcz wſchu
Khwalicž w tamnym živjenju!

W Straßburku na naſepjach,

abo

Zoš ma ſpošti dobre, člowiek husto džiwne myſkle.

Na ſerbſki wot A. Skr.

Haj, nětke bě ſo ſwyczorilo a wo wſhy poczachu ſaſo ſpěvacž. Wótfiſche a mózniſche bě jich ſpěvanje a ja jich ſklyſchach wýſfajſo haſu horje pſchińcž, pódla pak ſaſklyſchach wot nekotrych tónle ſpěvacž ſpěvacž:

Aj Straßburk, haj Straßburk
Je město najrjenſche,
W nim nechtóžkuſiž wojerſk
Swoj row ſej namkał je.

Wſchón mlody a rjany,
Muž ſylny wojerſki,
Ríž nana, ſubu maczér
Se ſlobom wopuschči.

Wopuschčiſl, wopuschčiſl
Naſch hólczk je nana jow,
W Straßburku, w Straßburku
Mecž dyrbja wojerjow.

Olige k nam wſchitzh pſchińdzechu, a wjeticha a wótfiſcha bě jich hontwa a běhanje po haſach, kaž bylo ſo nechtó wonajſte ſtaſo, — ale hdž ma člowiek na wutrobie ſam ſwoju ſrudobu, tehdž je jemu wſcho jene, ſchto ſo nehdže wonka stanje, duž tež ſo mi k woknej ſtupicž njechaſche, ani ſo ludžom pokasacž. W tym wokoniku Handrij w ſkoku ſi durjemi nuts pſchileczi a ſawoła: „Lena, Lena, měſch hido? Buſy wojaž ſu tu wo wſhy a Jan je ſo do nich pſchistajſl, woni pak ſu jemu ſawdawſl dali. Runje tule khwilu bě jich korporala ſi nim pola jeho nana, a ludžo prajchu, ſo budžiſche ſo hiſcheče runy pucž hodžilo, ſo budžiſche Jano móhli ſi wojaſkow pufchecž, hdž budžiſche byl ſtarh Jurij korporali tſi ſta ſchěznakow daſl. Ale tón ſtarh bě praſil: Zaneho czerwjeneho pjenjeſka ſa teho hólza wſožy njewudam! Schtož je ſebi tón nadrjebil, to ajech nět ſam wujě! Duž dyrbji wbohi Jan nětke ſi wojaſkami ſobu do zufby. Runje tu cíile wojaž ſi nim wbohim haſu dele cžahnu. Pódla ſebi ſwoje kufki ſpěwaja, wón pak ſi nimi cžehnje, kaž chyli jeho won na ſhibjenzu wuwjescž.”

Lědy mějach tak wjèle mozy pſchi ſebi, ſo mózach ſe ſtoſa stanjez a hacž k woknej doběžecž. Kufk wot nich mózach hiſcheče wohladacz, jako chyli ſo delka róžk haſy na prawu ruku wincz. Scheschzo wojaž ſam ſwoj ſtup džechu, dwaj wot nich wjedzeschtaj Jano ſa ruzy. Wulka cžrjoda wježneho luda ſtupasche ſa nimi.

Jan mějach na hlowje bantaty klobuk, wobrocž ſo k nam a pohlada ſi runymaj wocžomaj na naſchu khézku. Wón mje ſa woknom ſtejo wohlada, ja pak jeho. Kajke bě to ſa naju ſrudne wohladanie! Doklo mi wón do wocžow pohladny, bě mi, kaž byl mje nechtó do wutroby klobuk, na tutej jeho wocži ja hiſcheče dženſa njefjym ſabyka. Na nim bě widžecž, ſo hido dawno wſcheho teho kaje, ſchtož bě ſebi načzinik. Ja ſebi wſcha naſtróžena ruzy ſamach a chyli na njeho ſawołacž: „Jano, mój luby ſloty Jano!” ale mi bě, kaž byla ja wſcha pohluschena, žane jenicžke ſlowežko mi ſe rta wuńcž njechaſche.

Wojaž pak ſi nim dale cžehnichu a ſpěwachu ſebi, jako běchu na róžk haſy pſchischli:

Chyli dacž mi, haj dacž mi
Horsheč ſlotych ſchěznakow;
Ssmjercz dyrbitwoj ſyň wumrjecž,
Szej namkaž w zufje row.

Tam ſi kufku, haj ſi kufku
Joh' tſeli njepſchecžel,
Hacž runje brune holczo
Ma wo njoh' wulku žel.

Pſchi kózdičkym ſlowežku bě mi, kaž byl mi nechtó ſi něcžim wótrym moju wutrobu pſchekl. „Wſcho, wſcho je ſo mi ſhu-

bilo: Nětke kónz bu ſe wſchei luboſczu, kónz ſe wſchém wjeſelom!“ Takle ſebi mjeſcžo pſchi ſebi praſich a ſo placžo ſaſo na ſtol poſhyzech.

Jako kě ſtara Lejna wſcho tole hańzhy wupowjedała, wſa ſebi ſwoj njeſapomnicžkow měnž, ſežeze jowle jenu kwětku hinaſcho, tamle ſaſo jenu, ſwjasa ſebi wſcho ſi bělej cženkej nitku a vraji mjeſcžo: „Haj, ſwet ma husto džiwne myſkle“. Ludžo běchu Jano naręczeli, ſo budže hido Janowý ſtarh nan jemu wſcho do wole cžinicz a dowolicž, ſchtož ſebi Jan ſeſze, hdž ſo na to dohlađnje, ſo jeho ſyn wot njeho niežo hinaſche njeſechze, — a Jan bě byl na nich poſluhalaſ. Ale pola jeho nana wſchak ſobu rěkaſche: ſwet ma husto džiwne myſkle. „Wy nanojo, njenawabcze ſwoje džecži do hněwa.“ — Budžiſche byl tehdž ſchtó nanej žane dobre ſkomo daſl, — ſnano budžiſche ſo wón daſl ſmječcicž. — Takle ſtaj ſebi wobaj, nan a ſyn, kózdy ſamemu ſebi do njeſboža dopomhaſoi, a jako mějeſchtaj jo wſcho hotowe, je jimaj woběmaj jeju njeſboža hacž wýſche hlowy dorofijo, ſchere a czorne, kaž cžezke Bože njewjedro.

Jako ſaſo ſama k ſebi pſchińdzech, chyli ſo poczecž Handrija to a tame wupraſhacž, ale wón bě mi ſe iſtwy mjeſcžo wotelschol. Naſch nan pak mi do wocžow pohlada a mi praſi: „Jan je na prječki, do zufby ſchoł, — do wojaſkow. Jeſho nan je byl ſi nim ſurowy, haj wſchón twjerdy pſchecžiwo ſamemu ſwojemu cželu a ſwojej ſrwi, — taſkile budžiſche ja njemohl wostacž, ale ta wěz je jeho wěz a mje wona niežo njeſtara; nam ſo tež njeſchifteji, jeho ſa to ſurowje ſudžicž. — Schto tež-to ma tu naſch Handrij dženſa? Mój ſo runu khwilu po ſkodze ſetkachmoj, — ale wón bě mi do wocžow wſchón kledy a ſedrjeny.“

„Nicžo wam wo tym njewěm“, ja nanej na to wotmolwic̄, „Handrij a Jan ſtaj bylo wěcznje dobraj towarzach, a Janowá wěz je pak nětke taſka wſcha ſta, ſo móhla ſo ſamemu zufemu člowiekej wutroba ſlemicž, hdž ſebi na nju pomylili.“

„Haj, to tež je wěrno. Tón wbohi hólz mi ſel cžini, hacž runje je naju wobeju ſe ſwojim wonajſkim cžinenjom do rěczow pſchinjeſl.“

Wot nět' mi bě, kaſ byl wokoło mje wſchón ſwet ſrudny a cžmowý. — Naſyma pſchińdže, liscžo ſe ſchtomow padasche, ptacžki pak ſo hromadžachu a cžehnichu ſwoj runy pucž prječku do dala, — pſche cžo tež budžiſche to njeſměle! wſchalo bě jowle wſchudže ſe wſchém wjeſelom nimo a wſchón poſko bě wotemrěl. Mi bě, kaž byla wſcha pſcheworjenia. Wſchě moje towarzachki mi praſachu: „Tý ſkoro wjazy ſnacž njefjy“. Na žane reje ſobu ſi nimi njeſdzech, na žanu pſchau ſtež niz. Hdž pak ſebi na wſchě te ſpěwczki poſpomnich, kajke běhmy ſebi hewak pſchi naſchej rěczzy abo delka pod naſchej lipu ſpěwale, dyrbjach pſchi wſchém mjeſcžo ſaplaſhcz, a nihdže mi lubſcho njebě, hacž hdž běh hdže wſcha ſama ſutka.

Naſch nan bě tež ſpošti wſchón cžichi a něm̄, Handrij pak mi ſpošti wſcho cžinjeſche, ſchtož móžesche mi ſi wocžow wothladacz, chyli ſe tež druhdy ſpýtač ſo minu ſlowežko porěčecž. ſsama wot ſo wſchak móžach pósnač, kaſ cžezko jemu wſcho to pada, a kajki cžezki ſamjeni ſa ſam na wutrobie lež. Druhdž ſo jeho wupraſhach, hacž hiſcheče njeje niežo ſhonik, ſchto drje tam Jan cžini, ale tehdž bu wón ſpošti hiſcheče wjèle ſrudniſchi a powjeſdach ſi, ſo je ſcholcžiſche ſam wot ſwojeho Jana ſi dostaſ — ſiſtynoſcher bě jemu to wupowjedaſ — ale ſo tónle ſam ſe žanym ſlowežkom na ſwojeho ſyna njepoſpomni.

Jako k naſečku džesche, praſi mi naſch nan: „Ja ſyň ſo khétero ſestarit, ſe žanym dželom pola mje rrawje wjazy hicej njeſha. Lubo bylo mi jara, hdž měl tu duschneho člowiekla ſa pſchichobneho ſyna. Naſch Handrij je mi prawy duschny hólz, na njoh' ſyň ſebi wſchu ſwoju nadžiju poſožit.“ Ja pak naři wotmolwic̄: „Lubý, ſloty nano, mi pak ſchěče nětke na žanu waſchnje móžno njeje, ſebi na žanu žentwu ſi nimi pomylili. Chzem ſchak radſcho tutej wěz hiſcheče khwilu dacž byz, a njeniſuſicž mje na niežo. Wſcha tale wěz ſebi hido w ſwojim cžazu ſwoju cžer donamka.“ Wot teho cžaſa bě Handrij wjèle ſrudniſchi, hacž hewak hdž.

(Poſtracžovanie.)

+ Wopomní, ſo dyrbis̄h wumrjecž.

Bo němſkim.

Huſčiſche hacž w druhich cžazbach ſklyſhich nětko ſmjerne ſwony ſwonicej, a ſcheroke wrota bohatych a wýſokich, kaž wuſte durje hětor — wone ſu ſo wſchitke wotewrjecž dyrbjale ſa cžichich ſrudných pſchewodžerjow. Tón a tamy to je, kotremuž dženſa

swony i poślednjemu wotpoczninej swonja, tón a tamny; — węsch ty śnadż, hacż jutſje njebudża temu a tamnemu, ale so móža tebi śamem u śwonie? Węscze ty węsch, ale — wopomniſch ty tez? „Sso-wě”, ty wobkruczis, „ja ſebi husto na śwoj kónz pomyslu, so móže so to dženſa abo jutſje ſtacż, hdżez dyrbju pſched ſudniſki ſtoł Boži ſtupic!” — Tak ty prajis, a ja chzu tebi to wéricz, chzu tebi tez i wutroby pſchec, so by w tajkej wéstosczi ſe wschej kħutnoſeču, i bojoſczu a ſe rženjom ſboże ſtwojeje duſche wopominał. Ale ſpodziwna węz je, so je nimale w kózdej člowiskej wutrobie tajſi kuczik, hdżez we wschej cžiſchinje, ale tola zyle twierdże ta džiwna nadzieka je so ſafydlila: „Po tebje ſebi ſmijercz nětko hiſcheze njeprachidze!” Tuta nadzieka zyle ſkrađu rēczejc poczina — ty by jej najradſcho něchtu napſchecziwo prajik, dokelz je to tola pſchecziwo twojemu roſomej. To wſchak je dobre, hdžz wona w twojej wutrobie ruma njenoma. Čim węsczis, pak móžu ſebi tez myſlicz, so by jaſo ſprawny muž a dobrý hoſpodar tez ſwoje ſemje naležnoſeče dawno hižo do porjada ſtaſil. „To so roſyti, to je wſchitko w dobrym porjedże a derje ſarjadowane!” ty khēſſe wotmoſiſh a to i tajſim wéstym ſynkom, jaſo wo tym njeby ſłowa prajicz bylo: a ty ſebi pſchi tym na ſwoj testament pomysliſh, kotrež by dawno hižo wot ſudniſtwia ſestajecz dał. To wſchak je dobra węz a węscze budža tebi ezi twoji jumu ſa to džakowni. Je Bohužel člowiekow, kiž ſu w džejazej bojoſczi ſebiczní doſc, so to pſcheczo do pſchichoda wotſtorkuja, doniž — je poſdże. Ale njeđiwiſ, luby pſcheczelo, so so hiſcheze dale prasħam. Hdžz by pſchekupz abo maſči zuſe kaſy we rukomaj a-ky hewak něchtu, pſchi čimž maſči knihi wjescz, nječham na tym dwelowac, so je tam wſho prawe a dobre, so njeſyň nicž ſakomdzik, njeſanjerodzik. Ale derje je pſchi tym wſhem, hdžz ty ſebi na to pomyslo, so dyrbis hnenadžiſy — prajmy dženſa abo jutſje — wotſal, wſchitko hiſcheze bliże wobħladach a pſchehladach. W tajkim ſwētle ma něktra węz zyle hinaschi napohlad! Ty węſh, lekko ſylſow, prózow, hoi ſamo ſkórbow a druheje hórkje ſrudobu tajke male njejaſnoſcze a ſakomdzienja ſawostajenym pſchinježu, kaſ može to hiſcheze w rowje twojej čeſczi ſeſchložic, a ničto druhı tebje wjazy wučiſcziec njemože — twoja ruka je ſproſtyla, twoj rt je so na pſcheczo ſamknik. Wopomniſch ty to?

Njeſimi tez ſwojej žonje ſa ſlo, hdžz tebje na něchtio dopomni, so tebje ſa něčim prasħa, ſhtož i twojim wumrjeczom ſwiſuje. Budż teho pſchewadżenja, so wona to čini ſe ſtyskniwej wutrobu. Njevočaraj jei ſe ſłomami, kotrež ju w njevěſtosczi woftaja, daj jei ſobu nuts poħladac do ſwojich naležnoſcزو. To nicž njeponha, hdžz wona njeve, hacż budż po twojej ſmijerczi bohata abo khuda; tez nježmiesh ju bjes rady woftajic, kaſ ma so teho wſchego, ſhtož ty nětk ſastarujesch, pſchimac. Tak móža so tebje tez dorosczenie džeczi prasħec a ty je wotpoſaſc nježmiesh, hdžz to činja. Kaſ je so druhdy po ſastararjowej ſmijerczi domérjaza ſuboſc do na-pſchecziwneho pſchewobrocziła, hdžz so to jaſo wopacżne wopokaſa, ſhtož bę ſa wérne měla, hdžz njerodnoſc a lóhkoſc tam namaka, hdžz by na ſwērnoſc ſebi myſliła. Tam ſłowa żohnowanja, kotrež byču hewak ſa ſemrjetym do rowa ſchle, njeuprajene wostanu abo so do wobħorżazjch pſchewobrocza. To ty wſchitko węſh, ale, ja tebje proſchu, wopomni to tez!

Ta tebi tez pſchecu, so by tu a tam čiſheje hodžinki měl, hdžez móžes, so njeſoleny do ſanidženoſcze ſe ſwojimi myſlemi podac. Tehdy daj ludžom, kiž ſu w twojim živjenju luſt pucza i tobu hromadže ſchl, w twojim wopomnijeczu nimo ſebje čahnejc a ſedžbui, hacż tebi potom pola někotreho čežko na duſchu njeſadnje, so by jemu něchtu winoſty woftak — niž pjenesy, ale ſnanu něchtu, po čimž ſebi jeho wutroba požada: Džak ſa někſku dobrotu, kotrež je wón tebi na čeſle a na duſchi wopokaſa, na kotrež by pak poſabyl, abo kotrež by hakle poſdžiſho ſa dobrotu ſpōſnał; — ſnanu hiſcheze něchtó na dopjelnjenje někſkeho wot tebje dateho ſlubjenja čaka; — ſnanu ſebi hiſcheze něchtó po ſłowie wodacza i twojego rta žada; ſnanu maſči ty jeho hiſcheze wo woducze proſhej. Tajku winu, kajkažkuliż je, njeſabudž ſaplačic, priedy hacż wona w ſmijertnej hodžinje hrožo a čwilujo pſched tobu ſteji, hdžez potom rt a ruka wjazy možy nimatej, ju ſaplačic.

Ty drje to wſchitko węſh, ale wopomni to tez a njekomdz so. Dženſa je tón a tamny, kotremuž ſmijertne ſwonja, jutſje móže hižo to ſwonjenje tebi ſamemu płacjic!

Rosħlad w naſhim čaſku.

Wuradżowanie pruskeho ſchulſkeho ſalonja pſcheczo hiſcheze powiſtlowne ſajimanje na so čeħnje. § 14 teho načiſka, kotrež

vostaji, so moja ſo ſchule na ſaložku konfelliſe t. r. někajkeho wēruwusnacza idžerječ, je ſo džakowanu Bohu pſchijat. Kaž ſo ſlyſhi, je tez khēzor pſchi wulkej hoſčinje ſejmiskich ſapóžlanzow to krute pſchecze wuprajit, so by ſo tón ſakn po hotowym na-čiſku wudželaſ.

W Békej Wodže, hdžez je wot zyrkwienej wħiſhnoſcze pſched dwemaj lětomaj ſo farſke ſaſtojnſtwo ſaložilo, chzedža bórh ſapocžecz nowu zyrkej twaric. Iako město k temu běchu priedy staru zyhlo-wancu postajili, nětk pak je zyrkwiſke ſaſtupjeſtvo w ſwojim poſlenim poſedženju tón blaſk jako pſchi hubjenym wjedrje jara jara njeħmanu ſacżiżnywski wobsankko, to wot kniſea fabrikskeho wobħedžerja Khorle Zanka darmo poſkicżene měſtno pſchijecz a tam i wjecžora Mužakowskeje ſchoſeje tu nowu zyrkej natwaric.

Prozeš pſchecziwo rektorej (t. r. wodžerzej ſudoweje ſchule) Ahlwardtej, kotrež je ſo tele dnj pſched ſudniſtwom w Barlinje wotměl, je džiwnie węz na ſwētlo čahnył. Ahlwardt pſches ſchtó wē kaſke winy ſebi khētro wjele dołha nadželawſchi, padże do paſorow židowskich ſichowarjow a či jeho tak wulkufachu a čwilowachu, ſo wſchón roſnjenmdreny knižku napiša, w kotrejž wón tu pſhemoz židow a dovrečkarjow ſe wſchelakini ſchecipawhmi pſchiftadami roſjaħni a mēchċažanski radžiczelow a ſaſtojnifik wulkeje njeprawdoſcze a njeprachidze a pſchecziſtwa pſchecziwo kſcheczijanſkim a kraložwernym wucžerjam wiñowaſche. Wjele jeho ſkórbow ſu ſo jako prawe wupokasale. Tak běſhe ſobustaw ſchulſkeje radu, wěſh dr. Hermes, ſo jeneho ſchulſkeho kandidatu, kotrež chyſche radu wucžerſke ſaſtojnſtwo doſtač, prasħał: „Wěricze dha wę tez tu baſku wo Khrystužowym bójſtwie?” Tón kandidat wotmoſwi: „Ja wérju do teho Kniſea Jesom Khrysta” — a njedosta to město! A tajż ſaſakli njeprachidze evangeliſona maju potom tajku wulku hubu pſchecziwo idžerjenju kſcheczijanſtwa w ſudowych ſchulach, do kotrejž ſwoje džeczi ani njeprachidzu. „Hladajeje ſo falschnych profetow, kotsiž w wocej drasče ſi wam pſchindu, ale ſu niutskach ſu woni torhače wjekli.”

Franzowske miñiſterſtvo je ſaſo ras powalene. Präſidenta Carnot ma wulku nusu, nowych ſobudželacjerjow doſtač.

S Ruskeje pſchihadžaze powiſeſe ſjewja, ſo tam w ſan-dženej naſymje burjo jara mało poſlow i nowa wobħedželachu. Teho dla ſo boja, ſo budże pſchichodna ſyma hiſcheze hórfcha, jaſo nětſiſha.

Něchtu wo wužadnej kħoroſeči.

(Slonečjenje.)

Bu nětk ſchtó ſa wužadneho ſpōſnaty, ſo jeho duchowny k njemu do domu poda a jemu to ſjewi, a jeho troschtowasche a napominaſche, ſo njeby nadžiju ſpushečiſl a ſo ſa kſcheczijanana žana kħoroſeč tak ſla a ſtraſchna njeje, kaž kħoroſeč duſche: hrēch. Tez ſo nježmē teho dla tħiſcič, ſo je nětk po kſcheczijanſkim po-rjedże wot ſtrowych wotdželeny, dokelz po duchu tez dale ſi kſcheczi-janami ſwiaſany ſawofanje. Ma to bu džen ſumjedženja ſi wo-žadu poſtajeny a na kletzy wožadje wofſewjeny. Ma poſtajeny dnju duchowny mēchniſku draſtu woblečenym ſi kſchijom a ſe ſwje-čenej wodu (tehdj běſhe wſchak wſho hiſcheze po katholikim) a pſchewodženym wot zykleje wožadu po kħoreho džecze, ſo by jeho na tajkele waſchnie do zyrkwię dowiede. Dužy do zyrkwię ſo te ſy-dom poſutne pſolmy ſpewachu a buchu huſčiſho pſcheturhniſene ſe ſpewanjom ſłowow: „Ja wěm, ſo mój wumozniſ ſi wón budże mje potom ſe ſemje ſbudžic”. W zyrkwi ſo Boža mſcha čitaſche, ta ſama nimale, kiž ſo pſchi dopomnjenju na ſemrētch naſožowasche. Bchi tym wužadny na ſe ſwēzami wobħadženych morach ležesche, čiſcie kaž ſemrēt, abo wón klecžesche ſi čornym plachetjom wodžeth. Po dokonjanej zyrkwienej Bożej klužbje jeho won na pohrjebnishego dowiedžechu a ſi nim zyle tak činjachu, jaſo by hižo morwū był. Wón do ſa njeho wuryteho rowa ſtupi a na njeho buchu tſi ſopacže pjerſchecze čiſnjenje, po čimž kħorj ſaſo ſi rowa wulſh. Posdžiſho bu tole poſlenje, ſi čimž bu kħorj nuſowany, ſam ſwōj pohrjeb widžec, wuwoſtajene a ſa to w zyrkwi ſtawiſny wot Naemana a 10 wužadnych ſi biblieje wuči-tane, kħoremu Bože wotkaſanje date a nad nim tele próſtwa wu-prajena: „O Knijeze, my cje proſhy, daj ſwojemu wotroczeſi po-ſwojej ſmilnoſcji a ſwērnoſcji wobſtajnoſcji a ſcżepliwoſcji, ſo, ſi twojej bóſkej ſuboſcu poſylnjeny, ſo wot tebje pſches žane czerpjenje njeda hnucj.”

Ma to mēchniſku wužadneho k blidu dowiedże, hdžez ſa njeho poſtajeny grāt ležesche, jeho draſta, ruſajzy, čiwička, do kotrejž byču jemu ſmilni něchtu k piegu naleli a ſlonečneje kħlebowy mēch-

Nad tutymi węzami męchnik tule prostwu cziniesche: „Boże, kij twoje słowo wscho żohnuje a żwyczi, ty chył tute drafstu pokornoscze a wschu tule nadobu żohnowacż, so by twój khory wotrocż jeje trjebal k czesci twojego imena a k sbożu swojego czela a dusze“. Potom jemu kruch po kruchu poda a stajne pschistaji, tak ma kózdu węz nałożowacż.

Po dokonanej Bożej klużbie so zły czah s żyrkwię won poda a pschewodżesche wużadnego pak do khorownie sa wużadnych, pak won na polo, hdżez bē, daloko wot wszech człowiśkich bydłow, sa njego jednora hętka natwarjena a pschiprawjena. Se słowami 132. psalma: „Tu je mój wotpocznik na węczne, tu chzu bydlicz, pschetoż tu so mi derje lubi“, jeho męchnik do njeje dowiedzie a jeho pschi wotżalenju hiszczę napominaše: „Hlaj to město, kij je sa tebje postajene, hdżez budżesč wot nětka bydlicz. Ta czi satku, so by so wot jow njewotžalik a so by so nadenicž njedał na żawnich městnach, kąż w żyrkwiach, na torhoszczach, mlynach, hosczenzach a druhich bydłach. Njech cze to njesrudzi, so by wot druhich dželeny, wopomí wjeie bōle, so je tole dželenie jenieczny po czelu, so pak by w duchu s nami jene kąż priedy a so masch džel na wszech wożadznych dobroproschenjach kąż priedy, hdżez mějesche kam pschistup k Bożim klužbam. Schtoż pak twoje sežiwjenje nastupa, dha budżesča dobri ludżo so sa tebje staracż a Bóh cze też njewopuszczi. Budż sežerpliw a Bóh budż s tobu.“ Psched durjemi jeho malkeje hętki kschiz powyższych a męchnik hiszczę junkróz khoreho lubosczi a dobroproschenju wszech wożadnych poruczi a warnowasche jich, jemu żaneje kschiwdy czinicž a napominaše jich, so bych u jemu jeho frudobu s dobroczinjenjom polóżeli, wopominjo, so, schtoż je dženja jeho, móže jutſie druhich potrjedzicž. Wot pscheczelstwa khoreho wostachu nětotsi w bliskosczi, so bych u te přenje 30 hodžinow jemu pomhali, hdj by żnano so wbohemu hastysko, abo wón hewał do stracha sa czelo abo sa duszu pschischoł. Njeměl-li khory żaneho pscheczelstwa, by żyrkwin khebětar jemu tute klužbu wopokała. Ma to so czah zlyje wožady do Bożego domu wróži a tu zły kwyatocznoscž tale rjana modlitwa wobsamky: „Wschemomżny Boże, kij by psches sežerpliwe czerpjenje swojego Szyna hordosč stareho njepscheczela pschewiny, spożęż swojemu wbohemu klužobnikej wonkach bōjsku sežerpliwości, so by s pobożnym podaczom tu czeju nježł, kij by na njego położil. Hamjen.“

Tak sawosta wużadny wonkach kam, jeno so jemu potrjebnu živnostę won noschachu. Wot radoscze a wokschewjenja na njego ani pruha wjazh njepadny. Jeniczka nadziaja bē kmyercz. Hdżez bē khory wscho pschetal, bu w swojej hętzy khowanu a potom ta kama se wschem, schtoż tam bęsche, spalena. Jeniczky drzewiana Boża martra wosta a to městno wošnamienjesche, hdżez bęsche wbohi wużadny so będžil a so skončenie dobędžil.

Takle so wużadnym džesche a w tamniškim czazu na tutu khoroscž tybazy czerpjachu. Luby czitarjo, hdżez tole czitasch, dha wjazel so, so masch strove czelo. Nimasch pak je a by kam khory, dha spomí na to, so by milliony priedy tebje hiszczę wjazh czerpili a by wscho sniežli a budż też ty sežerpliw.

Mér we mręczu!

„A sta so mjełczenje na njebju, jako na poł schtundu.“ Tak spodźiwnie słowo Boże w siewjeniu kwyataho Jana rěka. Jenoż jandželjo Boži kmeđa to srosumicž a czi sbóžni, kij by wohladanju Bożeje krażnosće dójsczli. Wéra pak chyłka rad po kruchach spósnacż a widzecž na semi psches schpihel. Czeho dla a hdj bu czischina w njebježach, kotreż by tola żyrkej połna džaknych a kwylobnych kherlišchow wot węcznoscze hacż do węcznoscze. Priedy tuteho potajnstwa połnego słowa steji napiżane: „Potom widzich ja, a hlaj wulkı lud, kotrehož nictó njemóžesche pscherachnowacż, psched tym stołom a psched tym jehnecżom, wobleczenego do bělých drastow a palmy w swojimaj rukomaj. A jedyn tych starskich džesche ke mini: To by czi, kotsiż by pschischi s wulkeje tychnoscze a by swoje drasty wumyli a je wobeliłi w jehnecżowej krwi.“ Teje wulkeje były dla, kotaż s tychnoscze tuteje czasznoscze nuts dže psches sbóžne skončenie do Bożeje krażnosće, teho dla bu na njebju mjełczenje jako na poł schtundy. Njeħrybjała tehodla też ta luboscž wericz, so budże jeno mału kwylicziczkę mjełczenje a czischina w tej dobywarskiej żyrki, hdżez żwyczi jandželjo Boži jednotliwu kscheczijansku duszu domoj wjedu a to tak dołho, hacż je wona do kralestwa krażnosće saczahnyła a njebjeska gmejna ju

powitała se spěvami sbóžnoscze? Njeħrybjało-li pak w poħlednej, w mrejzażej hodžinzy, tuto lube Boże słowo so stacż na njebježach, dha so tola sjawije na semi dopjelni. Czischina s njebjež je wokoło kmyertneho loża. Hdżez so wóczży sandżelitej, kotreż stej na swojego sbóžnika hladalej, hdżez je so hlowa skhilik, kotaż je stojnie poħbħnjena byla so blizazemu wumóženju napsħecziwo, hdżez so wutroba kama, kotaż je żwerna wostała we wérje hacż do kónza, tam budże njeħljenje kąż njebjeska czischina wokoło kmyertneho loża. Mręzoza hodżina kscheczijana je bōjske potajnstwo; teho dla so nam tudy siewjenje néczeho njesachodneho dopjelni. Ssředż czasznoscze a węcznoscze kħuboka kħubina leži, dolina kmyercze. Bucż domojħicja najpriedy do kħubinu cjemneje dolinu wjedże, a potom horje k kwyetħim wħxokoszam krażnoscze. A na tym rańsche serja węczneho živjenja kħadżea a jid blyżċiż nutiż do żweta pada na tu hlowu, kotaż so skhila, tał so też może jid człowijske wóczżo wohladacż, jeli so je k wohladanju kħmene. Nam je pschi hladanju na jeneho czischie a sbóžnje semirjeteho, kąż by rjeħi, so njebħi li wjazj na semi. — Po Görnandt. — M —

Džak w njebježach.

Żedyn czorny na sħotħiħ pschibrjohach wjecżorneje Afriki bęsche jendželskeho misjonara Chapmana wo njebjeskej sbóžnosczi przedowacż klyšħa kħadż a wo wérje do kħiżżowaneho Jesuża jako wo tym pucżu, na kotrhomż mōjesh k tutej sbóžnosczi pschińcż. Tuto przedowanie bęsche so w nim mózne sczinilo, so wón swojich pschibahow prjecż cziżn iż ja wón kħadża kħadż a jid blyżċiż nutiż. Nekotre lěta pozdžischo wón skħori a s nim k kónzej kħwataşche. Krótko do swojego kmyercze bu wón wot tamneho misjonara hiszczę ras wopħtanu. Tamne prenje przedowanie bęsche pola teho czornego hiszczę w czerstwym dopomnječju a wón so teho misjonara woprascha, hacż je to też woprawdje wérno, so czi, kotsiż sbóžnje wumru, so w njebježach sażo wohladaju. To jemu Chapman wobkruči, dokelż wschak je w kwyathim piżmje zlye węscze wobkwydżene. Ma to tón khory wotmolwi: „Nó derje! Hdżez ja tam pschinidu, póndu najpriedy k kwyemmu sbóžnikej, budu psched nim na swoje kolena padnuwski so jemu sa to džakowacż, so je nam wuczerja póżał. Potom budu so k njebjeskim wrotam wręcziż a wocżakacż, doniż tħi njeħħidżesħ. Hdżez tħi pschinidżesħ, chzu cze sa ruku wħawschi k nasħemu sbóžnikej dowjescż, a jemu rjeż: „Hlaj, to je tón muž, kotrž je mi najpriedy to kħolo wot twojim kwyathim kħiżiżu pschinieħħi!“ Kunje temu napsħecziwne je, schtoż so nam powieda wo tamnymi snatym wjedniku Burów, wo Pawole Krügarju w Kaplandze. Tón kam, kij bęsche priedy njepscheczel kwyatohu misjonista, so ras jeneho pola njeho w klužbie stejazeho a mrejzażeho czornucha woprascha, hdje wón po swojej kmyercji pschinidż. „Ja njewem“, bē wotmolwjenje mrejzażeho, „tħi wħschak mi żenje niżżo wo tym prajż njeħħi“. Krūgaar chyżiżhe někko wo njebježach a wo sbóžnej węcznosczi k njemu ręczecż, ale tón mrejzaż jemu wotmolwi: „Někko ja to wjazh srosumicż njemόju, hdżez pak na jene sile město pschinidu, tħi by na tym wina.“ Tuto słowo tamneho presidentu tak trjedi a pohnu, so bu wón wot teho czasa czoply pscheczel a kwyetħi speċħowar kwyataho misjonista. — M —

„Pomhaj Bóh“ je wot nětka niz jenoż pola kniesow duchownych, ale też we wszech pschedawniach „Serb. Rowin“ na wħach a w Budyschinje dostacż. Ma schtwarz lěta placzi wón 40 np., jenotliwe cziżla so po 4 np. pschedawaju.

Om̄inquagesimae.

Njeħġela	Mat. 22, 1—14.	Efes. 2, 1—10.
Póndżela	Luk. 11, 14—28.	Efes. 5, 1—9.
Wutora	Mat. 22, 34—46.	Efes. 2, 11—22.
Ssředja	Mat. 23, 1—12.	Efes. 3, 1—12.
Schtwórtk	Mat. 23, 13—23.	Efes. 3, 13—21.
Pjatt	Mat. 23, 24—39.	Efes. 4, 1—6.
Ssobota	Jan. 24, 1—14.	Efes. 4, 7—16.